

T

orvmossens naturområde

Skötselplan

Antagen av Tekniska nämnden 2008-12-04

Motala kommun

SKÖTSELPLAN FÖR TORVMOSSEN

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Motala kommun.

Planförfattare har varit Petra Lundquist.

A.	ALLMÄN BESKRIVNING.....	2
1.	Administrativa data	2
2.	Syfte och föreskrifter.....	3
3.	Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	3
3.1	Naturbeskrivning.....	3
3.2	Historik och nuvarande markanvändning	4
3.3	Områdets bevarandevärden	5
B.	PLANDEL.....	6
1	Disposition och skötsel av mark.....	6
1.1	Skötselområden	6
1.2	Stignät.....	6
1.3	Skötselavtal med närboende.....	10
2	Anordningar för rekreation och friluftsliv.....	11
2.1	Ansvarsfördelning	11
2.2	Övergripande mål.....	11
2.3	Riktlinjer och åtgärder.....	11
3	Genomförande.....	11
3.1	Sammanfattning av prioriterade restaurerings/skötselåtgärder TF park och natur ..	11
3.2	Ekonomi	12
4	Tillsyn.....	12
5	Dokumentation och uppföljning.....	12
5.1	Dokumentation och inventeringar	12
5.2	Uppföljning	12
6	Finansiering av naturvårdsåtgärder och förvaltning.....	13
7	Kartor	13

Kartor

Skötselområde

Stignät

”Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Östergötland.”

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data

Områdets benämning: Torvmossen

Län: Östergötlands län

Kommun: Motala kommun

Fastighet: Bråstorp 1:8

Detaljplaner: SP 247

Areal: Ca 21 ha

Naturtyper:	Öppen mark	2,0 ha
	Tallskog	7,3 ha
	Barrskog	6,3 ha
	Blandskog	3,2 ha
	Vatten	1,3 ha

Prioriterade Rekreativsvärden

bevarandevärden:

Förvaltare: Motala kommun, park och naturenheten

Lägesbeskrivning: Torvmossen är belägen söder om Metallvägen samt öster om Lasarettsvägen i närheten av bostadsområde vid Bergsätter.

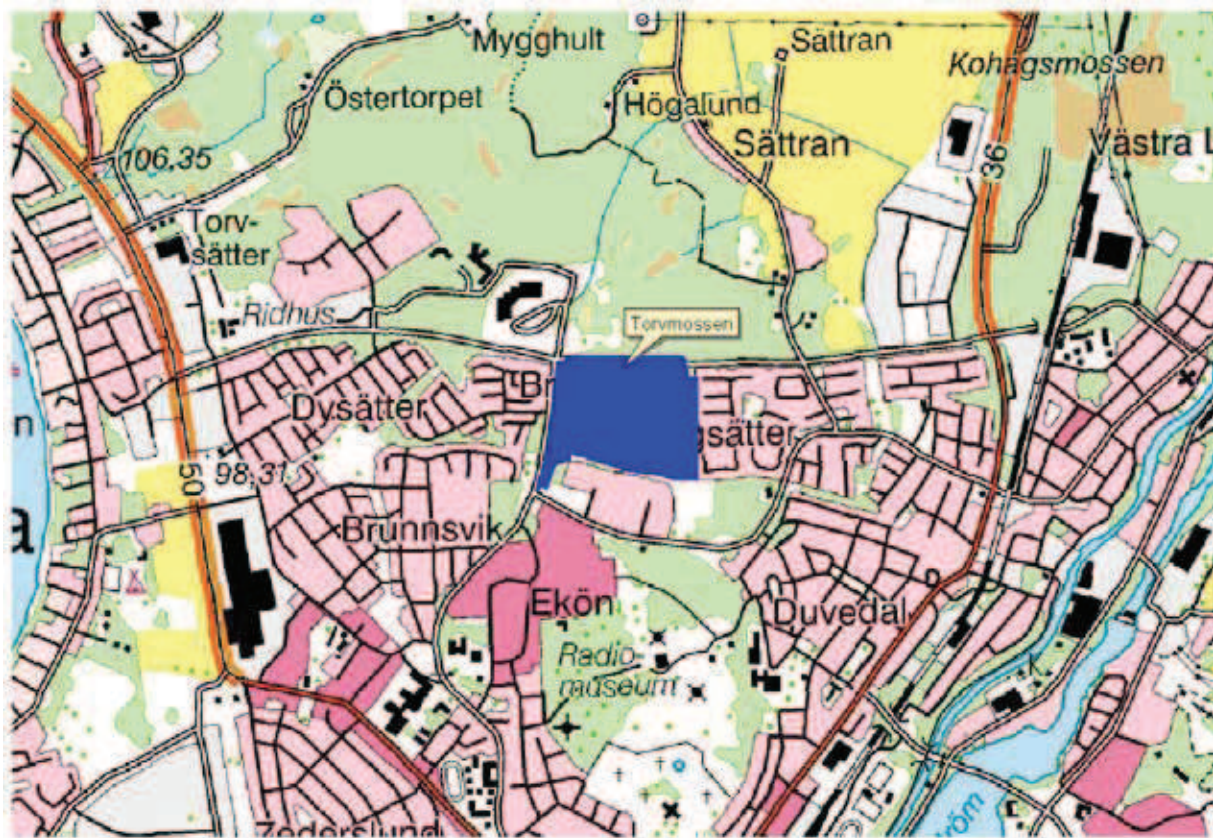
2. Syfte och föreskrifter

Syftet med att upprätta en skötselplan över kommunens mark på Torvmossen är att bevara områdets värde för friluftslivet samt utveckla den biologiska mångfalden. Skötseln i området skall syfta till att skapa en trygg, säker och attraktiv rekreationsmiljö samt förstärka naturvärden.

Skötselplanen anger områdets syfte samt tydliggör mål för skötseln. Skötseln av området planeras i enlighet med Motala kommuns mångbruksplan.

Torvmossen ligger inom detaljplan och är detaljplanelagd som park. I detaljplanen beskrivs att skogskaraktären och dammen bör bevaras. Inga övriga föreskrifter för området finns. Allemansrätten gäller vid vistelse i området.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Översikt-karta GSD Gröna kartan. © Lantmäteriet 1999 Dnr. M99-2200

3.1 Naturbeskrivning

Området består av en torvmosse som domineras av mager tall med inslag av björk. Mot bebyggelse och vägar är tallskogen kraftigare med inslag av ek och andra lövträd. Inom området finns det även öppen mark samt en damm. Den centrala delen av området finns upptagen i skogsstyrelsens sumpskogsinventering och är där betecknad som en myrskog klass 4 där tall och glasbjörk dominerar (ObjektID: 080581011).

Geologi och geomorfologi

Området upptas av en torvmosse (Herrefallsmossen) med ett torvlager på ca 1-5m tjocklek där torvtäkt har bedrivits. Trots senare tiders återfyllnadsförsök finns det i området en göl med ett vattendjup på över en meter.

Vegetation och kärlväxtflora

Området är bevuxen med tall och björk. I området finns även inslag av gran ek och andra lövträd. Kärlväxtfloran består av ordinära skogsarter med skogstjärna, ekorrhär, blåbär, harsyra och vitsippor. På de lite fuktigare områdena återfinns även skvattram. Centralt i området växer även lummer och odon.

Lägre flora

Ingen systematisk inventering av kryptogamer i skogsområdet har gjorts.

Djurliv

Däggdjur

Ingen inventering av däggdjur har gjorts. Vid besök i området noterades rådjur och flera exemplar av *Canis familiaris* samt *Homo sapiens sapiens*.

Fåglar och övriga ryggradsdjur

Ingen inventering av dessa djurgrupper har utförts. Vid besök i området noterades korp.

Ryggradslösa djur

Ingen inventering av ryggradslösa djur har utförts.

3.2 Historik och nuvarande markanvändning

Häradskarta över området.

Området omfattas av detaljplan (sp 247) där mossen anges som park eller plantering. I detaljplanen beskrivs att skogskaraktären och dammen bör bevaras.

Mossen används som rekreationsområde för de närboende. Inom området finns nu ett motionsspår. Den östra delen av torvmossen genomkorsas av stigar och nyttjas flitigt för hundpromenader.

3.3 Områdets bevarandevärden

Området har framför allt höga värden knutna till det rörliga friluftslivet. Området är ett viktigt rekreationsområde för närboende.

B. PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark

1.1 Skötselområden

Torvmossen omfattas av Motala kommuns mångbruksplan. För att underlätta identifiering av skötselområdena i mångbruksplanen anges de avdelningsnummer som finns i planen för respektive skötselområde. Efter skötselområdets nummer anges vilken målklass som ska styra skötseln av skogen.

Generellt gäller att död ved sparas i enlighet med FSC's regler där inte annat anges.

1.2 Stignät

Med underhåll av stignät menas att det vid utpekade stigar röjs 1-2 meter på vardera sidan om stigen, gallring kan ske 1-5m från stig. Vid skötsel vid sidan av stignät ska en variation i ålder och slutenhet uppnås. Stigarna i området ska vara naturstigar och inte beläggas med tex grus.

Skötselområde 1

Areal: 1ha

Avd: 2:259

Beskrivning

Området består av en tidigare torvtäkt som fyllts igen på senare tid. Nu är området en öppenmark med dungar av lövträd. I södra delen är området blötare.

Bevarandemål

- Området ska bibehålla och utveckla den öppna karaktären med inslag av lövdungar.
- På sikt kan bord och bänkar placeras ut i området för att utveckla områdets attraktivitet.

Åtgärder

Restaureringar

- Gräsröjning
- Slyröjning
- Försiktig gallring för att öppna upp träddungarna samt skapa en vattenkontakt.
- Den sumpiga södra delen lämnas utan åtgärd

Löpande skötsel

- Årlig slåtter
- Slyröjning och gallring vid behov

Skötselområde 2-K

Areal: 4,7 ha

Avd: 2:263

Beskrivning

Området består av en mosse bevuxen med tallskog. Inom området sker stor rönn- och björkföryngring. I området finns även ett par granar. I sydost är inslaget av björk högre. I fältskiktet återfinns skvattram, odon och blåbär.

Bevarandemål

Området ska bibehålla sin karaktär av gles tallskog med inslag av löv.

Åtgärder

Restaureringar

- Försiktig röjning och plockhuggning för att skapa en luckighet.
- Röjning av rönnslå
- Röjning och plockhuggning i de delar som gränsar mot skötselområde 9 för att skapa en vattenkontakt.

Löpande skötsel

- Röjning och plockhuggning vid behov.

Skötselområde 3-K

Areal: 2,9 ha

Avd: 2:257, 2:258

Beskrivning

Området består av barrskog med inslag av björk. Området påverkades av stormen 2005 och därefter har en lövföryngring skett.

Bevarandemål

Området ska utvecklas mot en barrskog med grov tall.

Åtgärder

Restaureringar

- Röjning för att skapa en luckighet

Löpande skötsel

- Röjning och plockhuggning vid behov

Skötselområde 4

Areal: 1ha

Avd: 2:264

Beskrivning

Området består av en öppen mark som håller på att växa igen. I området växer sälg, asp, björk och tall. Här finns även ett par ekar som har potential att utvecklas mot vidkroniga ekar. I området finns även enstaka nyponbuskar.

Bevarandemål

- Området ska behålla och utveckla sin öppna hagmarkskaraktär
- Områdets ekar ska få utvecklas mot vidkronighet.
- Områdets blommande och bärande buskar sparas

Åtgärder

Restaureringar

- Gräsröjning
- Slyröjning

Löpande skötsel

- Årlig gräsröjning av öppen mark
- Slyröjning och försiktig gallring vid behov.

Skötselområde 5- K

Areal: 2ha

Avd: 2:257, 2:263, 2:266

Beskrivning

Området består av en blandskog mellan Lasarettsgatan och bostadsområde vid Bergsättersvägen. En cykelbana skär igenom området.

Bevarandemål

- Området ska utvecklas mot en brynmiljö med stor variation i artsammansättning och ålder.
- Området närmast Lasarettsgatan ska utvecklas mot en öppen blandskog med stor variation i artsammansättning och ålder.
- Områdets tallar ska sparas som evighetsträd
- Områdets vidkroniga ekar skall få utvecklas så att de på sikt kan hysa höga naturvärden.
- I kanterna mot skötselområde skapas bryn mellan bebyggelse/cykelbana och skog.

Åtgärder

Restaureringar

- Slyröjning
- Gallring

Löpande skötsel

- Slyröjning och gallring vid behov
- Röjning för att förhindra att gatlyktor skymms.

Skötselområde 6-K

Areal: 2,6

Avd: 2:258

Beskrivning

Området består av en tallskog. I området sker en förnygring av björk och rönn. I norra delen kommer även en del gran.

Bevarandemål

Området ska utvecklas mot en gles tallskog med inslag av gran.

Åtgärder

Restaureringar

- Försiktig röjning för att skapa en luckighet

Löpande skötsel

- Røjning och plockhuggning vid behov
- Andelen död ved i östra delen av området ska öka utan att aktiva åtgärder sätts in .
- Närmast Metallvägen ska skogen vara tätare som skydd mot insyn och till viss del buller.

Skötselområde 7-K

Areal: 1,2 ha

Avd: 2:262

Beskrivning

Området består av en delvis olikåldrig och flerskiktad blandskog. Föryngringen av rönn är god. I områdets västra del mot vattnet finns en motionsanläggning bestående av räck och bommar.

Bevarandemål

- Området ska bibehålla sin olikåldriga och flerskiktade karaktär
- Området ska utvecklas mot en luckig blandskog

Åtgärder

Restaureringar

- Røjning och plockhuggning för att skapa luckighet
- Røjning och gallring mot vattnet för att skapa en vattenkontakt.

Löpande skötsel

- Røjning och plockhuggning vid behov för att bibehålla olikåldrigheten och luckigheten

Skötselområde 8-K

Areal: 3,4 ha

Avd:2:261

Beskrivning

Området består av en barrskog med inslag av löv. I området finns ett par grova tallar och granar. I den södra delen sker gran och lövföryngring.

Bevarandemål

- Området ska bevara och utvecklas mot en luckig olikåldrig barrskog
- Områdets äldre tallar sparas som evighetsträd

Åtgärder

Restaureringar

- försiktig røjning för att utvidga befintliga luckor och skapa en olikåldrighet.

Löpande skötsel

- Røjning och plockhuggning vid behov för att bibehålla olikåldrigheten och luckigheten
- Närmast metallvägen ska skogen vara tätare som skydd mot insyn och till viss del buller.

Skötselområde 9

Areal: 1,3 ha

Avd: 2:260

Beskrivning

Området består av mer eller mindre öppna vatten och sumpområden. Här växer bla vass och skogssäv. Vid fältbesök i området noterades häger. Runt vattenområdet går ett stängsel.

Bevarandemål

Området ska bibehålla sin delvis öppna vattenspegel.

Åtgärder

Restaureringar

- Røjning och gallring för att skapa vattenkontakt vid de delar som gränsar mot stigar och öppen mark
- Lagning av stängsel

Löpande skötsel

- Underhåll av stängsel och broar
- Røjning vid behov

Skötselområde 10-K

Areal: 0,8 ha

Avd: 2:281, 2:261

Beskrivning

Området består av en ung lövskog som fungerar som skydd för buller från Metallvägen

Bevarandemål

Området ska behålla sin slutna karaktär

Åtgärder

Restaureringar

Inga restaureringar bedöms nödvändiga

Löpande skötsel

Försiktig røjning vid behov. Vid røjning ska mycket vegetation sparas som buller och insynsskydd.

1.3 Skötselavtal med närboende

De närboende kring Torvmossen som önskar genomföra skötselåtgärder på kommunens mark, utöver kommunens normalt utförda underhåll, kan få göra detta i ett begränsat område utanför tomtgräns. Överenskomna åtgärder ska regleras i ett skötselavtal som tecknas med intresserade fastighetsägare i området, i enlighet med beslut i Tekniska nämnden 2005-04-19 § 64. Avtal med förvaltningsansvarig på Motala kommun skall tecknas innan åtgärder får påbörjas.

Restaurering och trädgård genomförs av Motala kommun. De närboende har därefter rätt att underhålla genom gräs-, busk- och sløjning i ett område som sträcker sig 20 meter från

tomtgränsen. Träd med en stamdiameter större än 10 cm får dock aldrig röjas bort. Om grövre träd önskas tas bort kontaktas förvaltningsansvarig på Motala kommun.

Den 20 meter breda skötselzonen utanför tomtgräns är kommunal mark upplåten för allmänt ändamål. Detta innebär att inga fasta anläggningar eller möbler som stadigvarande placeras ut får finnas i denna zon. Med anläggningar menas till exempel trädgårdsland, rabatter, planterade häckar, komposter och vedupplag. Denna typ av verksamhet skall rymmas inom den egna tomten.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

Området genomkorsas av stigar. Två broar korsar dammen i norr och i söder. I området finns även en motionsanläggning i visst behov av översyn. Motionsanläggningen består av räck och bommar. Även staketet runt dammen är i behov av översyn.

I det öppna området centralt i området kan bord och bänkar samt eventuellt en grillplats placeras ut för att öka rekreativsvärdet.

2.1 Ansvarsfördelning

Ansvar för skötsel av skog inom området ligger på Park och naturenheten på tekniska förvaltningen. Ansvar för skötsel av stignätet, broar samt motionsanläggning inom området ligger på Park- och naturenheten. Även underhåll av staket ansvarar park- och naturenheten för.

Gatuenheten på Tekniska förvaltningen ansvarar för cykelbanor. Gatuenheten ansvarar även för röjning runt gatlyktor.

2.2 Övergripande mål

Område är viktigt som rekreativsområde för närboende. Området ska tillgodose det rörliga friluftslivets intressen under hänsynstagande till naturvärdena.

2.3 Riktlinjer och åtgärder

Parkering

Ingen parkering bedöms nödvändig då området i första hand är tänkt att användas för närboendes rekreation.

Information och vägvisning

Ingen information bedöms nödvändig.

3 Genomförande

Varje verksamhetsområde och enhet ansvarar för genomförande av åtgärder i enlighet med ansvarsfördelning enligt punkt 2.1

3.1 Sammanfattning av prioriterade restaurerings/skötselåtgärder TF park och natur

Skötselåtgärd	När	Område	Prioritet
<i>Restaureringsåtgärder</i>			

Gräsröjning		1, 4	1
Slyröjning		1,4,5,9	1
Försiktig röjning för att skapa luckighet		2,3,6,7,8	2
Gallring/plockhuggning		1,2,5,7,9	2
Stängsellagning		9	1
<i>Löpande skötsel</i>			
Slätter	Årligen	1,4	1
Röjning	Vid behov	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	
Gallring	Vid behov	1,4,5	
Plockhuggning	Vid behov	2,3,6,7,8	
Lämnande av död ved	Vid åtgärd	6	1
Underhåll av stängsel, broar	Årlig inspektion, underhåll vid behov	9	
Underhåll av ca 3km långt stignät	Vid behov		1
Underhåll motionsanläggning	Årlig inspektion, underhåll vid behov	7	

3.2 Ekonomi

Hela skötselområdet ingår i mångbruksplan för förvaltning av naturmark skog. Skötseln bekostas i enlighet med budget skog.

4 Tillsyn

Tillsyn för området skall ombesörjas av Motala kommun.

5 Dokumentation och uppföljning

5.1 Dokumentation och inventeringar

En inventering av kryptogamer samt insekter inom området är önskvärd.

5.2 Uppföljning

Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

6 Finansiering av naturvårdsåtgärder och förvaltning

Kostnaden för den löpande skötseln redovisas och regleras inom ramen för verksamhetsplan för genomförande av mångbruksplan skog. Eventuellt kan ytterligare medel behöva tillföras för att bekosta den löpande skötseln.

7 Kartor

1. Skötselområde
2. Stignät

0 100 200 300 400 500 meter

